

L'arquitecte Miquel Madorell i Rius i la casa de regust modernista de la plaça de la Vila de Sant Celoni

JOSEP M. ABRIL LÓPEZ

*The architect Miquel Madorell i Rius and the modernist aftertaste house
in the Plaça de la Vila in Sant Celoni*

Entre el darrer quart del segle XIX i el primer del segle XX, en uns cinquanta anys, es va transformar i modernitzar l'aspecte de la plaça de la Vila de Sant Celoni amb una sèrie d'edificis elegants i destacats arquitectònicament que li van donar el caràcter que té actualment. L'any 1900 s'hi va edificar una casa de pisos promoguda pel propietari de la Fonda del Ferrocarril de França, situada al costat de l'Estació de França de Barcelona. Es tracta d'un casal singular, amb elements que recorden l'estil modernista. A l'article es dona a conèixer el nom de l'arquitecte que va dissenyar i dirigir l'obra, Miquel Madorell i Rius.

Paraules clau: arquitectura segle XIX-XX, modernisme, Sant Celoni, Miquel Madorell i Rius.

Between the last quarter of the 19th century and the first quarter of the 20th century, in about fifty years, the aspect of the Plaça de la Vila in Sant Celoni was transformed and modernized with a series of elegant and architecturally outstanding buildings that gave it the character that it currently has. In 1900, an apartment building was built by the owner of the Fonda del Ferrocarril de França, located next to Barcelona's Estació de França. This is a unique house, with elements reminiscent of the modernist style. The article mentions the name of the architect who designed and managed the work, Miquel Madorell i Rius.

Keywords: 19th-20th century architecture, modernism, Sant Celoni, Miquel Madorell i Rius.

L'any 1900 es va bastir un edifici singular, de traces modernistes, a la plaça Major del poble, la casa de pisos dels de la Fonda del Ferrocarril de França o can Vilà. Ara s'ha pogut documentar el seu promotor, Miquel Genebat, i el que és més important, el nom de l'arquitecte, un fet excepcional, ja que en coneixem ben pocs dels que van actuar a Sant Celoni en aquells temps. Qui la va dissenyar i en va dirigir les obres va ser l'arquitecte Miquel Madorell i Rius.

LA PLAÇA MAJOR DE SANT CELONI A CAVALL DELS SEGLES XIX I XX (1886-1926)

La plaça Major de Sant Celoni ha rebut diversos noms al llarg de la història, tot i que l'antiga denominació popular havia estat sempre la de plaça Major. El 1904 l'Ajuntament va acordar nomenar-la oficialment plaça de la Constitució i el 1925, durant la dictadura de Primo de Rivera, va rebre el nom de plaça d'Espanya. Aquesta denominació va perdurar fins l'arribada de la democràcia, tot i que durant la Guerra Civil es va batejar com a plaça de la Revolució. El nom de plaça de la Vila és la denominació oficial des de 1979.¹

Com a la majoria dels pobles i ciutats, la plaça de la Vila és l'indret més representatiu de Sant Celoni i acull tant les celebracions festives com el mercat. És el rovell de l'ou de la vila i de la vida celonina. A més a més, concentra un grup d'edificis de qualitat i diversos estils arquitectònics que van des de les voltes o cases porticades dels segles XV-XVI, que evoquen el mercat setmanal del dimecres, fins a can Ramis, bastit per aquesta rica família entre els segles XVII i XVIII. Del segle XIX, com veurem, és l'Hotel Suís, antic casal dels Valls, i l'elegant Ajuntament es va inaugurar el 1926. Avui tractarem d'un dels edificis emblemàtics de la plaça, la casa dels de la Fonda de l'Estació o del Ferrocarril de França, de la qual s'ha pogut documentar el nom de l'arquitecte i la data de construcció.

D'altres cases de la plaça també es van renovar al segle XIX o a principis del XX, però d'una manera molt més senzilla, amb obres molt dignes, però fetes i dissenyades per mestres d'obres i constructors locals. És el cas de can Botey, que a la barana de ferro del balcó porta la data de construcció: 1869. És significatiu que sigui pocs anys després de l'arribada del ferrocarril al poble, el 1860, ja que aquest mitjà de transport transformà i donà una empena significativa a la indústria i a l'economia celonina.

A cavall dels segles XIX i XX, en uns cinquanta anys aproximadament, la plaça Major del poble va canviar de manera remarcable, acollint una sèrie d'edificis importants i destacats arquitectònicament, unes construccions

¹ Abril, 2009, p. 230.

de qualitat, dignes d'una gran ciutat, que van transformar la seva fesomia i van modernitzar el seu aspecte. Les primeres es van edificar el darrer quart del segle XIX i les van promoure rics terratinents de la zona, que van competir en construir el casal més gran i ostentós, palesant el bon moment que vivien les seves explotacions forestals aleshores. El 1886 Ramon de Valls va construir la casa dels Valls d'Olzinelles, actual Hotel Suís, després d'enderrocar diverses cases porticades.² És un gran edifici eclèctic, d'aires clàssics, que ocupa tot el costat oest de la plaça, davant per davant de l'Ajuntament. Llavors Tiberi Sabater era el mestre d'obres de més prestigi a Barcelona i no seria agosarat pensar que fos l'autor de l'obra, ja que la família Valls era d'una aristocràcia acabada i també tenia residència a la capital. L'altre casal que es va bastir aleshores, pocs anys abans o després, va ser el dels Agustí d'Olzinelles, promogut per la família Domènech, propietària de la masia d'aquest nom al Montnegre. Està decorat amb motllures i motius ornamentals de terra cuita, propis de l'arquitectura barcelonina de mitjan segle XIX.³ De 1900, l'inici del segle XX, és l'edifici que estem tractant, obra, com veurem, de l'arquitecte Miquel Madorell i Rius. Un quart de segle després, el 1926, l'arquitecte municipal Josep Domènech Mansana va fer un nou Ajuntament, un edifici esvelt i airós, amb un baix porticat i una torre-campanar central de ràfecs molt potents.⁴

Josep Domènech Mansana era de la generació d'arquitectes posterior al Modernisme, però en les seves obres⁵ utilitza alguns elements formals i decoratius propis d'aquest estil, com també fa Miquel Madorell i Rius a la casa que tractem. D'altres edificis celonins es podrien incloure en aquest apartat de construccions modernistes o amb reminiscències d'aquest estil. Només en destacarem un parell que, per la seva entitat, segurament també són obra d'arquitectes, si bé per ara encara no coneixem el nom dels seus autors. Es tracta de can Barri, casa edificada el 1903 al carrer d'Anselm Clavé, que aleshores s'anomenava de Ramis. Les gran balconades de perfil sinuós i barana de ferro del primer i segon pis li donen molt caràcter i són properes al llenguatge modernista. L'altra és can Magí, al carrer Major, que presenta alguns elements decoratius, molt simples, i les portes que donen a les balconades tenen la llinda escalonada.⁶

2 Veure Abril, 1997, fitxa 41 i Abril, 2009, p. 170-175. Sobre Pius de Valls i de Feliu i la seva família es pot consultar Abril, 2021.

3 Abril, 1997, fitxa 43.

4 Abril, 1997, fitxa 35.

5 Entre les obres celonines de Domènech Mansana s'ha de destacar l'Ateneu (1923), l'Escorxador (1926) o la fàbrica tèxtil de can Bes Nou.

6 Abril, 1997, fitxes 84 i 25 respectivament. Corresponen al carrer d'Anselm Clavé, 7, i al carrer Major, 143.

L'EDIFICI DELS DE LA FONDA DEL FERROCARRIL DE FRANÇA A LA PLAÇA MAJOR

A la sessió de l'Ajuntament del 6 de març de 1900 es va deliberar sobre la "instancia y planos presentados por D. Miguel Genebat, vecino de Barcelona, solicitando derribar y rectificar las casas número 104 y 106 de la calle Mayor en la plaza y construir una cerca de precaución" i es va acordar de concedir-li el permís després del pagament de les taxes.⁷ El barceloní Miquel Genebat era hostaler i tenia la Fonda del Ferrocarril de França, al passeig de la Duana de Barcelona, al costat de l'Estació de França.⁸ Segurament que amb un afany inversor, havia adquirit dues cases antigues de la plaça Major de Sant Celoni i les volia enderrocar per fer-hi un nou edifici amb pisos de lloguer.⁹ La intenció d'enrunar les cases aviat va provocar problemes amb el veí Ponç Ribalta, que també era hostaler, però a la plaça de Sant Celoni. Ribalta regentava el Gran Café y Posada el Recreo de Pons, anomenat popularment can Ponç. Aquest cafè era molt concorregut i, a més a més, tenia un cinema –el Recreo– a la part posterior.¹⁰

Vistes les queixes del veí, el 15 de març Genebat va presentar una instància a l'Ajuntament demanant que es pronunciés "sobre el peligro que dice ofrece la pared medianera de su casa núm. 106 de la calle Mayor, que desea demoler y reedificar y cuyo permiso tiene concedido". El mestre d'obres municipal, que aleshores ja devia ser Josep Deu Busquets, va emetre un dictamen en el qual es va rentar les mans del cas, deixant-lo en mans dels arquitectes o facultatius de les dues parts enfrontades:¹¹ "en vista de la instancia que antecede suscrita por D. Miguel Genebat a fin de que dictamine sobre el estado de la pared de su propiedad o divisoria entre la de dicho Sr. y la de D. Poncio Ribalta sita en la plaza pública de esta villa: Soy de parecer que este Ayuntamiento ha de inhibirse de que dictamine este facultativo acerca el estado de la referida pared medianera toda vez que el Arquitecto director de las obras de la referida casa es de hecho a quien corresponde examinar sobre su estado en unión del facultativo que nombre el vecino y en vista del mismo ponerse de acuerdo los propietarios

7 Acta del 6 de març de 1900, foli 15-15v, Arxiu Municipal de Sant Celoni.

8 Consta com a "Genebat (Miguel), fonda, Paseo de la Aduana, 13" a *Anuario Riera*, 1896, p. 270. Més explícita és la referència de l'any següent: "Genebat (Miguel), [Fonda] del Ferrocarril de Francia, Paseo Aduana, 13", *Anuario Riera*, 1897, p. 265.

9 Desconexem les circumstàncies que van portar Genebat a construir aquesta casa a Sant Celoni, ni les relacions que tenia amb el poble.

10 Alfaras, 1993, p. 83-88; Abril 2009, p. 232.

11 La nova obra que s'havia de fer la dirigia un arquitecte d'un cert prestigi que, com veurem més endavant, ja havia edificat diverses cases a Barcelona i a altres indrets. A Sant Celoni devia ser de les primeres edificacions projectades per un arquitecte.

de la medianera para proceder a lo que haya lugar".¹² Gràcies a aquesta disputa entre els dos veïns coneixem el nom de l'arquitecte que havia fet els plànols i dirigia les obres de la nova casa, ja que va haver de negociar amb els interessats. L'arquitecte era Miquel Madorell Rius. L'afer va acabar amb una instància presentada "por D. Miguel Madorell Rius, arquitecto director de las obras de la casa que D. Miguel Genebat construye en el plaza de esta villa, con fecha 18 de Mayo ultimo pidiendo a este Ayuntamiento se sirva acordar la aprobación de la línea señalada por el Sr. Maestro de Obras municipal". El consistori, efectivament, ho va aprovar i les obres es van poder tirar endavant fins a culminar-les.¹³

La casa dels de la Fonda de l'Estació de França era un edifici amb un baix comercial i tres pisos o habitatges per llogar. La façana està ordenada simètricament, amb un bon ritme de buits i plens. Al primer pis hi ha tres obertures de balcó que no sobresurten de la façana i tenen barana de ferro. Una llarga balconada dona monumentalitat al segon pis. Les baranes estan fetes amb balustrades de pedra artificial d'una abarrocada decoració floral que li donen un aire modernista. Al tercer pis hi ha cinc balcons, adossats a la façana, i amb la mateixa balustrada o gelosia com a barana. Totes les llindes del portals del pisos són escalonades, reforçades al segon pis amb motlures externes. També eren escalonades les llindes de les tres obertures de la planta baixa, com encara es pot veure en una imatge de 1962 (fotografia 3) on també apareixen les reixes originals, però es van transformar posteriorment. El coronament original era amb acroteri de gelosies com les de la resta de la casa, i un cos central pla més elevat amb l'any de construcció –1900– inscrit al centre (fotografia 1). Com s'ha comentat, la casa té una arquitectura eclèctica interessant, propera al Modernisme. El quart pis es va afegir amb posterioritat, segurament entre els anys 1944 i 1949,¹⁴ i s'hi adiu bé perquè està fet a la manera de coberta de mansarda. La paret frontal, tot i que és vertical, està coberta de plaques de pissarra (o que simulen aquest material) i té tres balcons amb baranes de balustrada clàssica que segueixen l'alineació de les obertures inferiors.¹⁵ Aquest quart pis està força ben integrat i no desdiu l'arquitectura noble de l'edifici original.

12 Acta del 3 d'abril de 1900, foli 29, Arxiu Municipal de Sant Celoni.

13 Acta del 12 de juny de 1900, foli 41 v-42, Arxiu Municipal de Sant Celoni.

14 En una fotografia d'Eduard Torras Gené del Ball de Gitanes de 1944 encara s'hi endevina l'acroteri original. En canvi, a la postal de la plaça que va fer el fotògraf Jaume March (fotografia 2), el quart pis estava en obres. No sabem l'any que es va editar la postal, però se n'ha localitzat una que es va escriure i enviar el 1949: per tant, ha de ser anterior a aquest any.

15 Abril, 1997, fitxa.39. La casa està situada a la plaça de la Vila, núm. 11. La façana es va rehabilitar i pintar el 1997.

A la planta baixa hi va haver el primer establiment financer del poble, el Banc de Granollers, que s'inaugurà el 1921. Martí Esclusa, que hi va treballar des dels inicis i en va ser director a partir de finals de 1921, explica que el banc estava situat en un edifici "d'aire modern, propi d'una gran ciutat";¹⁶ aquest és l'impacte i la impressió que l'elegant casal havia de causar als celonins de llavors. Posteriorment, després de diverses absorcions i fusions bancàries, l'oficina va passar a ser del Banc Hispano Colonial (1935), del Banc Central, del Banc Central Hispano i finalment del Banc de Santander. Actualment és un establiment comercial.

La casa va ser adquirida aviat per Jaume Vilà Colomer, de cal Corbaire, o el seu pare, Josep Vilà Vernis, motiu pel qual també és coneguda com can Vilà. Originaris d'Arenys de Munt, els Vilà es van establir a Sant Celoni cap a 1880 i van especialitzar-se en la producció de raigs i corbes d'alzina per fabricar rodes de carro. Els primers anys elaboraven els materials a bosc mateix i més endavant al magatzem del carrer de Sant Pere, on tenien la serradora mecànica. Aquests productes s'enviaven arreu de l'Estat amb ferrocarril ja que l'alzina del Montseny i el Montnegre era molt apreciada.¹⁷ A causa del seu ofici, els Vilà eren coneguts amb el sobrenom de Corbaires.

Fotografia 1. Plaça de la Vila de Sant Celoni cap al 1926. Al centre hi ha l'Hotel Suís. A la dreta, la casa més alta és la que tractem. Llavors encara tenia l'acroteri original. (Foto Lucien Roisin, Arxiu d'Imatges de Sant Celoni).

¹⁶ Esclusa, 1986; Abril, 2009, p. 234.

¹⁷ Abril, 2009, p. 298-299.

Fotografia 2. La plaça entre 1944 i 1949, aleshores s'estava aixecant el quart pis a la casa dels de la Fonda del Ferrocarril de França o can Vilà (a la dreta). (Foto Jaume March, Arxiu d'Imatges de Sant Celoni).

Fotografia 3. La casa el 1962, amb la planta baixa original i el quart pis afegit posteriorment. (Foto Josep M. Cortina Nicolau, Arxiu d'Imatges de Sant Celoni).

L'ARQUITECTE MIQUEL MADORELL I RIUS

Nascut a l'Hospitalet de Llobregat el 1869, Miquel Madorell va morir a Barcelona el 1936.¹⁸ Va estudiar arquitectura i va obtenir el títol el 1891, el mateix any que Josep Puig i Cadafalch, company seu d'estudis. El seu projecte per al Cercle Mallorquí, fet conjuntament amb Lluís Callén Corzán entre 1899 i 1900,¹⁹ va guanyar el concurs convocat i ell mateix en va dirigir les obres entre 1913 i 1918.²⁰ El 1899 també va fer la casa Maria Mollevà²¹ a Barcelona o can Jalpí a Arenys de Munt.²² De 1900 són la casa Tomàs Vendrell, situada al carrer de Sants de Barcelona,²³ i l'edifici que estem tractant, construït a la plaça Major de Sant Celoni.

Com bé diu Albert Cubeles, Madorell va ser “una figura important, tot i que no era un autor de primera fila”.²⁴ Tot i ser contemporani de Lluís Domènech i Montaner i de Josep Puig i Cadafalch, Madorell només va utilitzar el llenguatge modernista en alguns edificis de la primera dècada del segle XX,²⁵ com la casa Santurce i la casa Araceli Fabra i Puig de Barcelona, feta entre 1903 i 1905, o la casa Rigol de Sant Sadurní d'Anoia, construïda el 1904.²⁶ Aquesta darrera, anomenada també ca la Maria Sàbat, resol les dimensions reduïdes del solar i la façana que fa cantonada arrodonint el llarg balcó i el xamfrà i culminant-lo amb un pinacle decorat de flors acolorides.²⁷ La casa Santurce o Pau Ubarri, edificada entre 1902 i 1905, és un edifici singular d'un estil floral molt personal. La caracteritzen dues tribunes fetes de ferro forjat que flanquegen l'edifici en tota la seva

18 “Madorell i Rius, Miquel” a *Gran Enciclopèdia Catalana*, vol. 9, pàg. 417 (reimpressió corregida 1981).

19 “Proyecto de reforma del edificio del Círculo Mallorquín de Palma de Mallorca premiado en el concurso público abierto por dicha Sociedad”, *Arquitectura y construcción*, núm. 91, 23 desembre 1900, p. 374-375 (plànols i vistes de les façanes) i 377.

20 Bohigas, 1983, p. 108 i 228, assenyala que també hi va col·laborar Pascual Sanz. El Cercle Mallorquí està situat al carrer de Jaume el Conqueridor de Palma de Mallorca i des de 1983 és la seu del Parlament de les Illes Balears.

21 “Miquel Madorell i Rius”, *Viquipèdia*, https://ca.wikipedia.org/wiki/Miquel_Madorell_i_Rius, [Consulta: 16 març 2021]. La casa Maria Mollevà és al carrer de Sants, 135.

22 “Restauración de la Torre de Jalpí”, *Arquitectura y construcción*, núm. 67, 8 desembre 1899, p. 357, 358.

23 Segons la fitxa de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic, Madorell projectà l'edifici el 1900, però el 1908 el mestre d'obres Josep Masdeu va reformar-lo i li va afegir tres plantes, donant-li l'aspecte que té actualment (“Casa Tomàs Vendrell”, *Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya*, <http://invarquit.cultura.gencat.cat/Cerca/Fitxa?index=0&consulta0&codi=42488> [Consulta: 1 desembre 2021]).

24 Cubeles, 1995, p. 62.

25 Lacuesta – González, 1990, p. 187.

26 Bohigas, 1983, p. 108 i 274. La casa Rigol és al carrer del Raval, núm. 18 de Sant Sadurní d'Anoia. El projecte es va fer el 1903 (Cubeles, 1995, p. 62)

27 Lacuesta – González, 2006, p. 272.

alçada i estan coronades per sengles cobertes en forma de torreta revestides d'escates ceràmiques. La decoració escultòrica també és important, amb caps femenins com a mènsules, nens sota les tribunes, a més de l'escut heràldic, fulles i flors.²⁸ Construïda per a Pablo Ubarri, comte de San José de Santurce, al vestíbul hi ha vitralls, fusteria i guixos modernistes.²⁹ En aquesta època també va construir la casa M. Araceli Fabra i Puig (1903-1905)³⁰ i el 1904, va edificar la torre o xalet dels Vidal Quadras, que actualment és el parvulari de l'escola Dolors Montserdà-Santapau.³¹ La torre d'estiueig, d'estil historicista, sembla un castell inspirat en el món medieval i amb influències del gòtic nòrdic. A més del capcer escalonat, a l'extrem presenta una torre rodona coronada amb una coberta cònica molt allargada que fa pensar en la contemporània Casa de les Punxes de Puig i Cadafalch (1903-1905).

Madorell va construir diverses obres a Sant Sadurní d'Anoia, com les Escoles Públiques (1902),³² la casa Rigol ja esmentada, el desaparegut monument a Marc Mir i Capella, aixecat el 1905 a la plaça de l'Ajuntament, o l'Ateneu Agrícola (1908). Tant a les Escoles com a l'Ateneu és palès l'eclecticisme que caracteritza Madorell, amb ritme de buits i plens, composició simètrica i un decorativisme que s'accentua a l'Ateneu Agrícola amb l'ornamentació dels marcs de les finestres, les rafes de la balconada i de la balustrada i els pinacles que coronen l'edifici.³³ La vinculació de Madorell amb la vila va ser ben estreta, ja que la seva muller, Jaquelina Mir Ràfols, havia nascut allà.

Lestendències modernistes de Madorell, com s'hadit, només van ser puntuals. En general es va caracteritzar una arquitectura eclèctica,³⁴ d'inspiració clàssica, com el Cercle Mallorquí, i pel llenguatge monumentalista, amb un fort impacte per les seves proporcions i tipologia, com és el cas del Banc Hispanoamericà del carrer de Fontanella de Barcelona, fet el 1914 dins d'un eclecticisme persistent similar al de Josep Domènech Estapà,³⁵ pare del que seria l'arquitecte municipal de Sant Celoni, Josep Domènech

28 Lacuesta – González, 1990, p. 127. La casa Santurce és al carrer de València, 293.

29 Hernández-Cros (dir.), 1987, fitxa 833, p. 460.

30 Està situada al carrer de Sants, 151-211, cantonada amb el de Sant Medir, 2.

31 "Miquel Madorell i Rius", *Viquipèdia*, ", en línia. La torre està situada al passeig de Santa Eulàlia de Barcelona.

32 LACUESTA – GONZÁLEZ, 2006, p. 268-269. El 1902 es devia fer el projecte però les obres es van enllestir el 1905 (Cubelles, 1995, p. 63). Les Escoles, situades a la plaça Nova o de l'Homenatge a la Vellesa, el 2017 es van transformar en biblioteca municipal.

33 LACUESTA – GONZÁLEZ, 2006, p. 269. L'Ateneu Agrícola està situat al carrer de Josep Rovira, núm. 6. Segons Albert Cubeles es va construir molt de pressa: el febrer van començar les obres i el setembre ja es va inaugurar (Cubelles, 1995, p. 64)

34 LACUESTA – GONZÁLEZ, 1990, p. 127 i 187; Urrutia, 1997, p. 86.

35 "Madorell i Rius, Miquel" a *Gran Enciclopèdia Catalana*, vol. 9, p. 417.

Mansana. El banc va obtenir una menció especial al concurs d'edificis acabats aquest any, organitzat per l'Ajuntament de Barcelona.³⁶ Dos anys després, el 1916, es va fer el desaparegut xalet d'Araceli Fabra al carrer de Muntaner, que aquesta vegada va guanyar el concurs anual d'edificis artístics.³⁷ Del mateix any és la fàbrica Bayer.³⁸ Més endavant, entre 1917 i 1919, es va encarregar de l'edificació del Teatre Tívoli, inaugurat el 1919.³⁹

Miquel Madorell va ser president de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya entre 1922 i 1925. També va presidir la comissió organitzadora del IX Congrés Nacional d'Arquitectes, que es va fer a Barcelona el 1922.⁴⁰ Des de 1925 va formar part del consell de redacció de *La ciutat i la casa*, revista promoguda per l'associació esmentada i començada a editar el gener d'aquell any.⁴¹ El mateix 1925 va formar part del jurat que havia de seleccionar el projecte guanyador en el concurs pel Palau Central de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929.⁴² També va ser membre de l'Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona des de 1926.

Ara hem pogut afegir una nova casa al catàleg de la seva producció, la que van edificar els de la Fonda del Ferrocarril de França a la plaça de la Vila de Sant Celoni el 1900, segurament la primera, o si més no una de les primeres cases del poble dissenyada per un arquitecte. Un arquitecte de prestigi reconegut del qual finalment hem pogut descobrir el nom: Miquel Madorell i Rius.

36 LACUESTA – GONZÁLEZ, 1990, p. 127 i 187. El Banc Hispanoamericà és la carrer de Fontanella, 6-8.

37 "Madorell i Rius, Miquel" a *Gran Enciclopèdia Catalana*, vol. 9, p. 417.

38 "Miquel Madorell i Rius", *Viquipèdia*, en línia. La fàbrica està situada al carrer de Viladomat, 275.

39 HERNÁNDEZ-CROS – MORA – POUPLANA, 1988, fitxa 116. Els primers plànols de l'edifici van ser de Josep Plantada, el 1905, però les obres van avançar molt lentament i quan va entomar el projecte Miquel Madorell el va transformar radicalment seguint la seva proposta. L'exterior de l'edifici té interès, tot i les alteracions que ha patit. Un ordre gegant de pilastres emmarca grans superfícies vidriades.

40 "IX Congreso Nacional de Arquitectos. Barcelona, abril de 1922", *Arquitectura y construcción*, 1922, p. 263.

41 Miralles, 1983, p. 97.

42 *Ibid.*, p. 104-105.

Vista de la casa actualment, situada a la plaça de la Vila, 11. (Foto J.M. Abril, Arxiu d'Imatges de Sant Celoni).

Detalls arquitectònics i ornamentals de la façana. (Foto J.M. Abril, Arxiu d'Imatges de Sant Celoni).

Balustrada o gelosia de la barana, amb decoració floral de traça modernista. (Foto J.M. Abril, Arxiu d'Imatges de Sant Celoni).

BIBLIOGRAFIA

- ABRIL, J. M. (1997), *Patrimoni històric arquitectònic de Sant Celoni. Catàleg* [Inèdit, 1992, revisió i ampliació, 1997]. Exemplar consultable a la Rectoria Vella de Sant Celoni.
- ABRIL, J. M. (2009), *L'Abans. Sant Celoni. Recull gràfic 1880-1965*, El Papiol: Editorial Efadós.
- ABRIL, J. M. (2021), "Pius de Valls i de Feliu (1865-1939), un gran propietari del Montnegre diputat carlí a la Mancomunitat de Catalunya", *L'Aulet*, núm. 20.
- ALFARAS, J. M. (1993), "Del cafè i la fonda de can Pons, els cinemes i altres llocs", dins: ALFARAS, J. M., *El meu llibre de Sant Celoni*, Barcelona: Columna Edicions.
- BOHIGAS, O. (1983), *Reseña y catálogo de la arquitectura modernista II. Ampliación y revisión del apéndice biográfico y la lista de obras por Antonio González y Raquel Lacuesta*. Barcelona: Editorial Lumen (tercera edició) (primera edició: 1968).
- CUBELES, A. (1995), "Unes mostres d'arquitectura modernista a Sant Sadurní d'Anoia", *Miscel·lània Penedesenca*, vol. XIX.
- ESCLUSA, M. (1986), "L'any 1921 Sant Celoni tingué el primer banc", *Germinal*, núm. 66, maig 1986, p. 27-28 [Signat amb el pseudònim Martí de Pertegàs].
- HERNÁNDEZ-CROS, J. E. (dir.) (1987), *Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Àrea d'Urbanisme i Obres Públiques, Servei de Protecció del Patrimoni Monumental.
- HERNÁNDEZ-CROS, J. E. – MORA, G. – POUPLANA, X. (1988), *Guia de arquitectura de Barcelona*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Plaza & Danés Editores.
- LACUESTA, R. – GONZÁLEZ, A. (1990), *Arquitectura Modernista en Cataluña*. Guías de Arquitectura, Barcelona: Editorial Gustavo Gili.
- LACUESTA, R. – GONZÁLEZ, X. (2006), *Modernisme a l'entorn de Barcelona. Arquitectura i paisatge*, Barcelona: Diputació de Barcelona.
- MIRALLES, F. (1983), *L'època de les avantguardes. 1917-1970*, Història de l'Art Català, vol. VIII, Barcelona: Edicions 62.
- URRUTIA, A. (1997), *Arquitectura española. Siglo XX*, Madrid: Manuales Arte Cátedra.